

Oppgaver

Jeg har løst:

- O1   O2   O3   O4   O5
 O6   O7   O8   O9   O10

Kommentarer:

Teori

Jeg har løst: T1   T2   T3

Kommentarer:

Problemløsning

Jeg har løst:

- P1   P2   P3   P4   P5
 P6   P7   P8   P9   P10

Kommentarer:

Utforsking

Jeg har arbeidet med: U1   U2   U3

Kommentarer:

Plass til notater, spørsmål, forklaringer...

Oppgave 1. Trekk sammen: a) $a - 12 + a^2 + 2a - 5$ b) $10x^2 + 5xy + 2x - x^2 + 4yx$

Oppgave 2. Forkort brøken så langt som mulig: a) $\frac{56a^3}{8a}$ b) $\frac{15ax^7}{50a^2x^3}$ c) $\frac{x+9}{x+1}$ d) $\frac{10x+5}{6x+3}$

Oppgave 3. Løs opp parentesene:

a) $2(t - 3) - t(5 + t)$

b) $(x + 3y)(x - 3y) + (x - 2y)^2$

c) $(x + 3)(a - 1) - a(4x - 5)$

Oppgave 4. Regn ut:

a) $(5 - 3^2)^2 - (2 - 7)^3 + (3 - 4)^{14}$

b) $4(a - \frac{1}{2}) - (5 - a)^2 + (a - 7)^2$

c) $(x + 3y)(x - 3y) + (x - 2y)^2$

Oppgave 5. Skriv så enkelt som mulig:

a) $(a + b)^3 - a^3 - b^3$

b) $(x + y)(y + z) - (x + z)(x + y) - (x + y)(x - y)$

c) $(x + 3)(a - 1) - a(4x - 5)$

NB! Oppgavene 1, 2, 3, 4 og 5 spør egentlig om det samme, nemlig at du skal forenkle uttrykk.

I oppgave 6, 7, 8, 9 og 10 skal vi ikke forenkle uttrykk, men gjøre andre ting med dem.

Oppgave 6. Evaluer uttrykkene når $x = -3$ og $y = 4$:

a) $x + y$ b) $y - x$ c) xy d) x^y e) $\sqrt{x}$ f) $2/(y - 4)$

Oppgave 7. a) Evaluer uttrykket $3ab + (a - b)^2$ flere ganger, for noen forskjellige valg av a og b .

b) Evaluer uttrykket $(a^3 - b^3)/(a - b)$ flere ganger, med *samme verdier* du valgte i oppgave (a).

c) Hvilken konklusjon tror du man kan trekke fra oppgave (a) og (b)?

Oppgave 8. a) Utvid brøken $\frac{2}{7}$ med 4.

b) Multipliser brøken $\frac{2}{7}$ med 4.

Oppgave 9. Kvadrer uttrykkene: a) $x - y$ b) $x^2 + 7$

Oppgave 10. Finn nullpunktene til uttrykkene: a) $2a - 10$ b) $x^2 - 9$

Teorioppgave 1. Her er 7 bokser, nummerert fra 1 til 7. For hvilke av boksene er det riktig å si at innholdet er et uttrykk?

- 1) $x^2 + 16$ 2) $\sqrt{\quad}$ 3) $x^2 = 16$ 4) $x^2 < 16$ 5) $a(x - \sqrt{\quad})$ 6) $\sqrt{a - x}$ 7) 52

Teorioppgave 2. a) Se på uttrykket $x + y$. Hva kaller vi de forskjellige delene til dette uttrykket?

- Vi sier at x er _____
- Vi sier at y er _____
- Vi sier at $x + y$ er _____

b) Se på uttrykket $x - y$. Hva kaller vi de forskjellige delene til dette uttrykket?

- Vi sier at x er _____
- Vi sier at y er _____
- Vi sier at $x - y$ er _____

c) Se på uttrykket $x \cdot y$. Hva kaller vi de forskjellige delene til dette uttrykket?

- Vi sier at x er _____
- Vi sier at y er _____
- Vi sier at $x \cdot y$ er _____

d) Se på uttrykket x/y . Hva kaller vi de forskjellige delene til dette uttrykket?

- Vi sier at x er _____
- Vi sier at y er _____
- Vi sier at x/y er _____

e) Se på uttrykket x^y . Hva kaller vi de forskjellige delene til dette uttrykket?

- Vi sier at x er _____
- Vi sier at y er _____
- Vi sier at x^y er _____

Teorioppgave 3. Her er en liste med uttrykk. Hvilke av disse er faktoriserte?

- 1) $x^2 - 16$ 2) $8x - x^2$ 3) $(x + 4)(x - 4)$ 4) $3(x - a)$ 5) 40 6) $\frac{5x}{3a}$

Problemene skal løses uten kalkulator!

Problem 1.

To tall har sum 10 og produkt 13. Hva er summen av kvadratene av de to tallene?

- A 58   B 68   C 74   D 82   E Umulig å avgjøre

Problem 2.

Hva er $\frac{a^2 + b^2 + c^2}{ac}$ hvis $\frac{a}{b} = 2$ og $\frac{b}{c} = 5$?

- A 3,6   B 5,4   C 10,5   D 11,75   E 12,6

Problem 3.

Anta at $a + b = 2$, $b + c = 3$, $c + d = 4$, $d + e = 5$ og $a + e = 6$. Hva er verdien av $a + b + c + d + e$?

- A 10   B 12   C 15   D 20   E Umulig å bestemme

Problem 4.

Anta at $a = b + 2$, $b = c + 3$, $c = d - 4$, $d = e + 5$ og $e = a - 6$. Hva er verdien av $a + b + c + d + e$?

- A 1   B 6   C 11   D 16   E Umulig å bestemme

Problem 5.

Hva er verdien til produktet $x(x - 1) \cdots (x - 4031)$, dersom $x = 2015,5$?

- A 0   B $\frac{(4031!)^2}{2^{2016} \cdot 2016!}$ C $\frac{(4031!)^2}{2^{2016} \cdot 2015!}$ D $\frac{(4031!)^2}{2^{4032} \cdot 2015!}$
E Ingen av disse.

Problem 6.

Dersom $\tau = 2\pi$, hvilket av disse uttrykkene er lik arealet av en sirkel med radius 1?

A τ B $\frac{\tau}{2}$ C τ^2 D $\frac{\tau^2}{4}$ E 2τ

Problem 7.

Brøken $\frac{2 + \sqrt{2}}{1 + \sqrt{2}}$ kan forenkles til

A $\frac{4}{3}$ B $\frac{3}{2}$ C $\sqrt{2}$ D $1 + \sqrt{2}$ E ingen av disse

Problem 8.

For hvor mange heltall $n \geq 1$ er uttrykket $3^n - n^2$ et primtall?

A 1   B 2   C 3   D 4   E flere enn 4

Problem 9.

Hvis $a = 13 + \frac{1}{b}$ og $a^2 = 143 + \frac{1}{b^2}$, hva er $a + \frac{1}{b}$?

Problem 10.

Hva er største verdi for $426k - 90k^2$ der k skal være et heltall?

Utforsking 1. Regn ut $(x + 1)^2$, regn ut $(x + 1)^3$, regn ut $(x + 1)^4$ og så videre. Kan du finne en sammenheng mellom disse uttrykkene og Pascals trekant?

Utforsking 2. Uttrykket $\frac{a+b}{2}$ kalles for det aritmetiske gjennomsnittet til a og b .

Uttrykket $\sqrt{ab}$ kalles for det geometriske gjennomsnittet til a og b .

Uttrykket $\frac{2ab}{a+b}$ kalles for det harmoniske gjennomsnittet til a og b .

Uttrykket $\sqrt{\frac{a^2+b^2}{2}}$ kalles for det kvadratiske gjennomsnittet til a og b .

Undersøk med kalkulator (ved å teste ulike valg av a og b) hvilket gjennomsnitt som er størst og hvilket som er minst. Finnes det en regel?

Utforsking 3. Undersøk uttrykket

$$n^2 + n + 41$$

ved å evaluere uttrykket med heltallene $n = 1$, $n = 2$, $n = 3$ og så videre. Lag gjerne en tabell!

En hypotese er at verdien til uttrykket (når n er et heltall) alltid vil være et primtall. Ser denne hypotesen ut til å stemme?

Plass til notater, spørsmål, forklaringer...